

Telefonska št. 312.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/1, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglas: Prostor 1 mm x 55 mm po K 120. Uradni razglasi, poslano ter notice isti prostor K 160. Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasilo Jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 180, za pol leta K 90, za četrt leta K 45, za mesec K 15, Za Nemčijo celo leto K 210, za ostalo tujino in Ameriko K 240.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/1, Učiteljska tiskarna.

Zopet agrarna reforma!

Pogodba za eksploatacijo Auerspergovih gozdov je bila te dni podpisana. Tudi tukajšnje poverništvo za agrarno reformo je dalo na to famozno pogodbo že svoj pečat.

Pogodbo so podpisali: za »Panonijo« lastnik »Panonije« Kalfjež in ravnatelj Hladdek. — Za »Savo« sta podpisala Heng in Rešič. — Za »Gospodarsko zvezo« pa tajnik SLS duhovnik dr. Kulavec. — Pogodba je sklenjena na petnajst let, in sicer tako, da se sme sekati letno 120.000 m³ lesa, in sicer jelovine in bukovine. Jelovino so plačali po 240 K, bukovino pa po 130 K. Današnja cena jelovine je 600 K, bukovini pa 400 K. Če računamo razliko med pogodbeno in današnjo ceno, dobimo, da bo družba zaslužila letno 36 milijonov kron.

Nalpeše je pa tole: od kontingenca letnih 120.000 m³ mora dobiti: Kalfjež 50%, Javornik od »Save« 20%, ostalih 30% pa »Gospodarska zveza«.

Zdal se lahko zračuna, za koliko se je prodala »Gospodarska zveza«. Kmetje in delavci! Tako rešujejo klerikalci agrarno reformo! Današnji »Slovenec« piše: »Naša stranka se bo vsega obsega teh velikih socialnih in gospodarskih problemov z vso resnostjo lotila.« V tej pogodbi vidimo, kako se rešujejo ti socialni in gospodarski problemi in kako se ustvarja mogočno orožje za naše reformatorčno delo. »Večerni List« molči, Janez Kolan molči. Gospodje: tukaj se pokažite!

Proti verizništvu z našimi gozdi.

Interpelacija nar. poslanika Melhiora Čobala in tovarišev na gospoda ministra za šume in rude, gospoda ministra za agrarno reformo in gospoda ministra za finance.

Eden najhujših protivnikov jugoslovanstva pokreta za časa Avstrije je bil knez Karel Auersperg, lastnik velikanskih fideikomisnih gozdov v Sloveniji, ki reprezentirajo približno eno tretjino šumskega bogastva slovenske pokrajine. Po naredbi spadajo vsi ti gozdovi pod agrarno reformo. Dne 3. maja t. l. pa je knez Karel Auersperg sklenil z lesnima družbama »Sava« in »Panonija«, ki sta v rokah nekoliko lesnih bogatašev eksploatacijsko pogodbo za les v svojih gozdovih za dobo 15 let in svrhu izvoza tega lesa v Italijo. Ta dogovor se je izvršil pod patronanco deželne vlade v Sloveniji ob pritegnitvi gospodarskih organizacij Slovenske ljudske stranke, iz zastopnikov katere stranke deželna vlada tudi obstoji. Ta eksploatacijska pogodba nasprotuje javnim interesom, ker onemogočuje na eni strani izvedbo agrarne reforme nad šumami kneza Auersperga, na drugi strani pa obogatitve te posamezne lesne bogataše in pa kneza Auersperga, ne prinaša pa državi in javnemu gospodarstvu niti najmanjšega haska.

Vprašamo zato gospoda ministra za agrarno reformo, gospoda ministra za šume in rude ter gospoda ministra za finance, ali jim je:

1. znano, da se je ta pogodba dne 3. maja 1920 v Ljubljani sklenila;
 2. od kod si je deželna vlada za Slovenijo vzela pravico, da je posredovala pri sklenitvi te državi in javnim interesom nasprotujoče pogodbe?
 3. kaj nameravajo učiniti, da preprečijo izvedbo navedene pogodbe?
- V Belgradu, dne 5. maja 1920.

Židovsko vprašanje v Jugoslaviji.

(Hermann Wendel.)

Ko je pred kratkim komite židovskih delegacij na mirovni konferenci predložil protest proti obsežnemu izgonu židov iz jugoslovanstva države, se je moglo zbuditi mnenje, da gre tu za nekrvavi pogrom in je vsakogar, ki pozna jugoslovanstvo, potrpelivost v verskih vprašanjih, presenetilo. Ali v tej obliki pritožba židov nikakor ne odgovarja dej-

stvom, ker je šlo pri tem le za odredbo ministrstva notranjih zadev, ki je podelilo večjim mestom pravico, da izžene vsled velike stanovanjske bede vse podanike dosedaj sovražnih držav. Predvsem Zagreb se je te odredbe poslušil in je ukazal 1587-tim madžarskim, 776-tim nemško-avstrijskim in 47-tim nemškim podnikom, da zapuste mesto. Ta ukaz je

hudo zadel posebno one, ki so že desetletja z vsem svojim bivali v hrvaškem glavnem mestu, vendar pa ni bilo dosedaj treba niti dveh tretinam zapustiti mesta, čeprav je večina teh židov. Vse to torej še ne dokazuje sovraštva do židov, temveč je dokument napačne socialne politike.

Kljub temu pa so morda mnogi videli v tem reševju židovskega vprašanja v Jugoslaviji, v kolikor to sploh obstoja. Približno cenjeno, prebiva na državnem teritoriju države Srbov, Hrvatov in Slovencev okroglo 100.000 židov; od celokupnega prebivalstva 13- do 14-ih milijonov torej 0,7 do 0,8 na sto. Toda ne samo njih število, temveč tudi njih rolaštvo, zgodovina in uloga je v posameznih pokrajinah različna. Ko je Isabela Katoliška izgnala iz Španije žide, so se mnogi teh židov naselili na Levant, pa tudi v Srbiji in Bosni pod zaščito turškega polu meseca. Za časa osvobodilnih bojev začetkom 19. stoletja so židje mnogo pomagali s tem, da so dobavljali volni material in živila iz Avstrije in često je knez Miloš v naslednjih desetletjih z uspehom apeliral na patriotizem bogatih židovskih rodbin. Po vprašah in dolžnostih se srbski židje niso razlikovali od drugega prebivalstva, ker so Srbi, ki so jih takrat še vedno prezirali kot zaničevano rajo turški mogotci, ignorirali ljudi druge vere in bista. Ali iz politično gospodarskih vzrokov, t. j. da zadobi v grško-katoliškem trgovskem svetu zaslonbe, je po nastopu druge dinastije leta 1842. Aleksander Karagiorgjevič omelil židovsko nastanitveno in lastninsko pravo na Belgrad, in ravno ista trgovska zavist je leta 1861. prisilila vrtnišve se Obrenovice, da so to odredbo pustili še nadalje v veljavi. Politična prava so židom ostala: lahko so volili in bili tudi voljeni: med osemimi belgrajskimi poslanci velike skupščine je bil tudi en žid. Ker je berlinski kongres leta 1878. ukazal kneževini Srbiji, da prizna državljansko enakopravnost vsem veroizpovedanjem, so postali odsel židje, ki so bili prav redko naseljeni in ki jih je bilo po statistiki iz leta 1910. vsega skupaj 5997 (v Belgradu samem 4192) ne samo na papirju, temveč tudi dejansko Srbi med Srbi. Služili so državi kot uradniki in častniki in leta 1912. je bil belgrajski trgovec Mozes Abraham, ki je kot vojak 7. pešpolka v odločilnem trenutku bitke pri Kumonovu zadržal z zastavo v roki bežeče tovariše, da so zopet napadli, mnogo slavljani; ne morda čeprav all ker je bil žid, temveč le, ker se je iz-

kazal hrabrega srbskega vojnika-bojevnika.

Med tem ko je med Slovenci naseljenih komaj kakih 1000 židov, jih je kakor navaja statistika iz l. 1910., na Hrvatskem in v Slavoniji 21.231, ki so se po večini priselili tja iz Avstrije in Madžarske in se še danes poslužujejo nemščine in madžarščine kot občevalnega in trgovskega jezika: mesto Osijek ima vsled izrazito številnega židovskega življa bistveno nemški značaj, pa tudi Zagreb, ki je štel pred vojno 5000 židovskega prebivalstva, se ne zdi kot izključno hrvatsko mesto. Že ker so bili ti židje vsled svojih trgovskih zvez precej nagnjeni k Dunaju in Budimpešti, so se v složenem v zelo neznatni meri udeleževali v notranjem boju za nacionalno osvoboditve Hrvatske, čeprav njihovo razmerje do Hrvatov nikakor ne odgovarja onemu med nemškimi židi in Poljaki na Poznańskem. Deloma so se asimilirali že pred vojno; dr. Josip Frank, ki je svoj čas izljal v političnem življenju na Hrvatskem velikim ulogo, je rodom židovskega pokolenja in v novšem času se je pričel tudi izpreminjati židovskokenemških imen v »jugoslovanstva«. Sonneschein se izpreminjalo v »Sunčičev«, Herzenstein, Freudenstein, Wetterstein v »Kameničev« in mnogo smeha je povzročilo, ko se je gospod Hochsinger prelevil v gospoda Soprančiča.

Ker pa so se v napolfevdalni državi, kakršna je habsburška Hrvatska vedno bila — židje svobodno kretali na polju trgovine kot edinem torišču svojega delovanja, ni bilo elementom, ki so si od sicer ne ostre židovske mrznice mnogokrat obetali, težko, naprtiti na židovske rame vso krivdo za bedo dežele, verževanje v živili in oderuštvo, čeprav so v Jugoslaviji tudi mnogi drugi kroji močno nagnjeni k gnilemu lenuharstvu. Stranka, ki je urezana po dunajskih krščanskih socialcih, Hrvatska pučka stranka, je v zadnjih časih popolnoma po avstrijskem in nemškem vzorcu pričela z antisemitskim bojem. Časopisje te stranke, ki po sebi slabo in malopomembno, naslanjajoč se na enako ukrojeno »Slovensko ljudsko stran-

ko«, dobiva novih moči, je iznašlo besedo »Judoslavija« in primerja »01 blagostanja, komodnosti, luksusa in šampanca pljano Judoslavijo« z lačno, ubožno in izkoriščano Jugoslavijo, patetično obtožuje židovske krvose pred narodom in svari pred usodo Madžarske, ki le po njegovem naziranjju propadla vsled židovskega vpliva — Judapest!

Za ostrejšo pobarvano antisemitstvo pa je v Jugoslaviji sicer le malo pogolev, predvsem pa v Srbiji, ker ni zani pravih tal, kakor bi bilo to n. pr. v slučaju razvitejšega vseserbskega in plemenskega nasprotja: ko je bilo pred par meseci v Belgradu posvečeno poslopie »izraelskega nacionalnega društva« ob uradni navzočnosti zastopnikov ministrstva prosvete, je časopisje v blagohotnih člankih izrecno svarilo pred antisemitsko gonjo, ki se to nai bi ne začelo. Ali ustanovitev jugoslovanstva države, in čeprav so Srbi, Hrvati in Slovenci en narod, je našla širše mase za narodno edinstvo popolnoma nepriljavljene. V belgrajski »Politiki« je šele pred kratkim opozoril priznani zgodovinar Stanoje Stanojević na delstvo, ki je za življenje in razvoj vsega tako zelo nevarno, »da namreč mnogi naših sodržavljanov v osvobolenih pokrajinah te naše skupne države ne ljubijo in nasproti njej ne kažejo pravi nobenega nagnenja in ne izkažejo nobenega čista dolžnosti«, s čemur pa še nikakor ni rečeno, da bi tem manjkala vsaka globlja državna zavest. K tem krogom, ki nove države kratkoročno ne zanikajo, ki pa jo tudi ne priznajo z odločnosti, temveč odovarjajo na to le s skomikrom ramen, pripadajo v veliki večini — vsled svote baje potentnejše nemške vzrode in izobrazbe ali pa tudi iz drugih vzrokov — židje.

In v tem pravzaprav tudi obstoja prava nevarnost zanje, ker se morajo ravno s tem najbolj obsovajati pri onem delu Jugoslovanstva, ki se že sedaj veseli svoje bodočnosti in vsestranskega napredka. To delstvo more torej židom otežkočiti njih stališče v državi, in sicer v taki meri, ki gotovo ne bo niti njim, niti državi v dobro.

Svojih lastnih besed se sramujejo.

Interpelacija socialističnih poslancev na ministra notranjih poslov v Belgradu.

Slovenski časopis »Domovina«, izhajajoč v Ljubljani, je priobčil naslednji članek, ki prvotno ni bil konfisciran: »Srbi stražijo Katoliško tiskarno, dr. Brejca in Remca.«

»Če bi ne bilo tako žalostno, človek bi se vrl od smeha v petek in soboto v Ljubljani. Slavna SLS je bila v blaznem strahu. Prečastiti tolsti može izpred šenklavške cerkve

LISTEK.

Ant. P. Čehov:

Babje carstvo.

(Poslovenil Fran Pogacnik.)

(Dalje)

Roke je imel čisto črne, a bluza brez pasu se mu je svetila od maščobe. Štel je kakih 30 let, bil je srednje rasti, črnolas, plečat in očitno zelo močan. Ana Akimovna je prvi trenutek spoznala v njem predelavca, ki ne zasluži na mesec manj od 35 rubljev, strogega, kričavega, nasilnega, kar se je razvidelo iz načina, kako je stal, in iz poze, ki jo je nehote zavzel, takoj, ko je opazil svoji sobi damo, glavno pa iz tega, ker je imel široke hlače s trakom, naprsne žepce in leno, ostro prerezano brado. Pokojni oče, Akim Ivančič, je bil gospodarju brat, a se je vendar starejših delavcev, kakor ta gostja tu, bal in se jim je skušal prikupiti.

»Oprostite, da smo se brez dovoljenja poslužili vaše sobe!« je dejala Ana Akimovna.

Delavec jo je osuplo pogledal, se v zadregi smehljaj in molčal.

»Gospa, glasneje...« je tihjo pripomnil Čalikov. »Gospod Pimenov zvečer, ko se vrne iz lovarne, nekam slabo sliši.«

Ana Akimovna se je obveselila, da nima tu ničesar več opraviti, pomignila je z glavo in urno odšla. Pimenov jo je spremljal.

»Služite že dolgo pri nas?« ga je vprašala, ne da bi se obrnila k njemu.

»Deveto leto; v službo sem stopil že pri vašem stricu.«

»Kako dolgo je že od tega! Stric in oče sta poznala vse delavce, a meni ni znan skoro noben. Vas sem videla že prej, a nisem vedela, da se imenujete Pimenov.«

Ano Akimovno je obšla želja, da se mu opraviči, češ da je darovala one novce v šali, a ne resno.

»Ah, ta beda!« je vzdihnila. V petek in svestek vršimo dobra dela, a vse skupaj nič ne pumaga. Zdi se mi, da je popolnoma brez koristi, podpirati ljudi, kakor je Čalikov.«

»Seveda, brezkoristno.« je pritrdil Pimenov. »Kolikor mu pač daste, toliko vam zapije. Sedaj si bosta mož in žena vso noč trgala novce iz rok in se prepirala.« te dodal in se zamejala.

»Da, moramo priznati, naše človekoljubje je brezkoristno, zoperno in smešno. A vendar mi morate dati prav, da ne moremo sedeti križem rok, nekaj moramo ukreniti. Kaj na primer naj storimo s Čalikovimi?«

Okrenilo se je k Pimenovu in obstala, pri čakajoč njegovega odgovora. Tudi on se je ustavil ter lahno in molče skomiznil z ramen. Očitno je vedel, kaj storiti s Čalikovimi, a to je bilo tako sirovo in nečloveško, da rajši ni odgovoril. In Čalikovi so mu bili tako malo mar in tako ničevni, da čez trenutek že ni več mislil

njanje. Gledate Ani Akimovni v oči se je smehljajal od zadovoljstva in obličje mu je žarelo v izrazu, kakor da sanja lepe sanje. Ana Akimovna je šele sedaj, stoječ tik njega, opazila na njegovem obrazu, zlasti pa na očeh, kako je izmučen in zaspan.

»Njemu bi dala poldrugi tisoč.« je pomislila, a ta misel se ji je zazdela neprimerna in žaljiva za Pimenova.

»Gotovo vas vse telo boli od dela, a vi me še spremljate,« je dejala stopaje po stopnicah.

»Vrnite se!«

A on je ni čul. Ko sta stopila na ulico, je stekel naprej, odgrnil voz in posajaloč Ano Akimovno vant, rekel:

»Vesele praznike!«

II.

Jutro.

Davno je že odzvonilo! Božja kazen vas zadene! Niti konca ne ujamete več! Vstanite! »Dva konja dirjata, dirjata...« je šepetala Ana Akimovna in se vzbudila. Pred njo je stala s svečo v roki hišna, rdečelasa Maša. »Kaj je? Kaj hočeš?«

»Služba božja je že minila!« je obupana vzkliknila Maša. »Tretjič vas budim! Radi mene spavajte makar do večera, a ukazala ste mi, naj vas pokličem!«

Ana Akimovna se je vzpela na komolec in se ozrla v okno. Na dvorišču je bilo že čisto temno in le spodnji del okvirja pri oknu se je

bellil v snegu. Čulo se je globoko, zamolklo zvočenje, a to ni bilo pri fari, nego bolj daleč. Ura na mizici je kazala tri minute do sedmih.

»Dobro, Maša! Še tri minute.« je zaprosila Ana Akimovna in se odela čez glavo.

Predstavljalja si je sneg pri izhodu, sani, temno nebo, množice v cerkvi, duhi po brinju in srce se ji je skrčilo, vendar je sklenila, takoj vstati in se odpeljati k jutranji. Dočim se je grela v postelji in se borila s snom, ki je, kakor nalašč, čudovito sladak, kadar mora človek iz postelje, in dočim se ji je polavljali pred očmi sedaj ogromen vrt na gori, sedaj Guščinova hiša, jo je ves čas vznemirjala misel, da mora to minuto vstati in hiteti v cerkev. Ko se je dvignila, je bilo že popolnoma svetlo in ura je bila pol desetih. Čez noč je zapadlo mnogo snega, drevje je nosilo bel plašč in vžračje je bilo nenavado jasno, prozorno in milo, da se je Ani Akimovni, ko je pogledala skozi okno, za hotelo globoko, globoko zasopsti. Ko se je umilovala, ji je hipoma, kakor odmev iz davnega detinstva, vzdrhtelo srce v radosti, da praznujemo danes Božič; v duši se je počutila lahko, svobodno in čisto, kakor da bi to bila tudi okopala v belem snegu. Vstopila je Maša, nališpana in krepko pretisnjena ter ji voščila vesele praznike; nato je Ano Akimovno dolgo časa česala in oblačila. Vonj in božanje nove, čudovito krasne obleke, nje rahli sledi in sveži duhi so prijetno vplivali na Ano Akimovno.

(Dalje Anh.)

so dobili parofo, naj ostanejo kar doma. V »Katoški tiskarni« pa so morali vsi uredniki in črni gospodje menjati perilo. Strah je vrag in tedaj sta dr. Brejc in Remec stopila pred vojaškega komandanta in mlo prosila za pomoč. Izrečno sta rekla, da bi ne želela, da slovenski vojak stražijo »Katoško tiskarno«, češ, onadva se samo na Srbe zaneseja. In tako je prišlo, da so stražili Srbi »Slovenca« in »Večerni List« žegnane posode. To pot sicer niso pripravili, da dobe »Srbi grob ob vrbi«, kakor je svojčas pel »Domoljub«, niso jim rekli, da so krivoverci, zatiralci in morilci, pač na so jim ponudili vina. Srbi pa so ponosno odklonili. Zares božja roka skrbi, da se krivica osveti. Še pred dvema mesecema je bil »Večerni List« pravzaprav boljševiško glasilo. Tedaj so zaprli v Krškem nekega Marinčeka, ki je ljudstvo nahujšal, naj ne gre k votakom in naj ne plačuje davka. In ta mož, ki je na vlog glas kričal, da je SHS republikanska stranka, je dosegel, da je ljudstvo davčne organe siloma zapodilo iz Cerkev. Takrat je vsa SLS od Korošca dol do poslednjega meznarja

vikala o nasilju. Danes je podoba druga: SLS stranka je napolnila ječe s slovenskimi delavci in 13 mrtvih leži na vesti onih gospodov, ki so vselet upili, da nas hočejo Srbi »pomacedoniti« in »balkanizirati«, če so hoteli več reda. Zato pa sta se Brejc in Remec, čim je v potokih tekla kri, zbala za življenje: in prišla je v naglem maršu pred vladno palačo kompanija Srbov, da straži življenje dveh farizejcev. Po vsej deželi je na tisoče prič, kako duhovščina hujska proti bratom Srbom, vsem so Srbi dali plemenit odgovor: rešili so življenje in premoženje katoliških svojih zakletih sovražnikov.

Tudi dnevnik »Naprej« je priobčil notico, ki je imela sicer isto vsebino, pa milejšo in dostojnejšo obliko, a vendar je bila zaplenjena ta notica takoj.

Vprašamo gospoda ministra notranjih poslov:

1. Kako utemeljuje tako konfiskačisko prakso?
2. Ali je voljan naročiti ljubljanski cenzuri, da ne postopa pristransko z delavskim časopisem?

V Beogradu, dne 4. maja 1920.

Proklamacija vseruske komisije za fronto dela.

(Po Humanit.)

Sodruzni!
Prvi maj smo praznovali z intenzivnim delom. Nadaljevati hočemo delo pričeto v »tednu dela« ter koncentrirati vse svoje sile v borbi proti zlu in krizi, ki izhaja iz pomanjkanja produkcije. Zato apeliramo na vse državljane, ki so zmogni dela, da se vzamejo svoja mesta v tej borbi.

Med »tednom dela« moramo zbrati vse svoje sile, da temprej dosežemo svojo zmago. Mobilizirati moramo vse obstoječe organizacije, vse zveze profesionalistov in vse komiteje dela. Komisija bo delala na to, da udeležiti popolnoma odlok oblikatoričnega dela. Razbiti moramo

vse sramotenje buržoazije nad oblikatoričnim delom, boriti neizprosen boj proti vsem zavratnim buržoazijskim navadam, njihovi lenobi, njihovi omalenosti. Dvigniti moramo produkcijo! Delavstvo samo naj sponta no zahteva podaljšanje delovnega dne. Vsi delavci — predstraža sovjetske Rusije — morajo dati skupen vzgled duha požrtvovalnosti. Vse sile naše dežele morajo biti posvečene transportu, nabavi kurjave, razdelitvi najvažnejšega materiala, živča itd. Naprej, v boj proti neradu, na delo za splošen red in blagor! — Podpis: Vseruska komisija za fronto dela.

ODSTOP ITALIJANSKE VLADE.

LDU Rim, 12. maja. Ministrski predsednik Nitti je doživel v zbornici poraz na ta način, da je njegov predlog o interpelaciji, ki zahteva naj se o poštini in brzojavnih nameščencih ne debatira, propadel s 193 proti 112 glasovom. Predlog socialistov Donatija in Michelija, ki se tiče gibanja poštini in brzojavnih uslužbencev, naj bi se o tem debatiralo, je bil sprejet z glasovi ljudske stranke. Nitti je zahteval odklonitev in zaupnico.

JADRANSKI PROBLEM IN SE-STANEK V PALLANZI.

LDU Trst, 12. »Piccolo« poroča iz Zadra: Župan dr. Ziliotto je poročal o svojem delovanju v San Remu in navedel dve važni Nittijevi izjavi: Nitti priznava čistost dalmatinskega italijanstva. Njegov namen ni, poslužiti se pravice, ki izvirajo iz londonskega pakta, ako bi pa bil v to prisiljen, potem bi dovolil Dalmaciji mednarodno avtonomijo. Danes je prišla v Zader vest, da sta Pašk in Trumbić dospela v Pallanzo.

KOROŠKI PLEBISCIT.

LDU Dunaj, 12. maja. Po poročilu »Mittagszeitung« so se peljali danes član ameriške komisije Dubois, ameriški trgovinski ataše in zastopnik lista »Associaten Press« z avtomobilom v St. Vid, da se informirajo v koroškem glasovalnem okrožju o tamšnjih razmerah. Iz Koroškega odputujejo v Ljubljano in Zagreb.

NOVA VLADA IN NOVI PARLAMENT ČEHOSLOVAŠKE IN VOLITEV PREDSEDNIKA REPUBLIKE.

LDU Praga, »Lidove Noviny« z dne 10. maja poročajo, da bo sestavljena nova vlada v čehoslovaški republiki še pred binokštnimi prazniki. Parlament se sestane v sredo, dne 25. maja. — V soboto dne 8. maja je nadaljeval ministrski predsednik Tusar posvetovanje s češkimi strankami. Istotako je sprejel zastopnike nemških stran. Posvetovanja z nemškimi strankami so samo informativnega značaja. — V ponedeljek, dne 10. maja je sprejel Tusar zastopnika čehoslovaške ljudske stranke dr. Šrameka. Dosedaj so bila pogajanja neobvezna. Obvezna pogajanja so se pričela v torek dne 11. maja in bodo trajala ves teden. — Člani češke stranke obrtnikov so proglasili svoj vstop v klub republikanske agrarne stranke. — Nemci iz spoštovanja do Masaryka ne bodo postavili ob priliki volitev predsednika republike nobenega protikandidata, nego bodo oddali prazne lističe. Nemške stranke v čehoslovaški republiki bodo nastopile v parlamentu in v senatu v enotnem bloku. Tozadevna pogajanja z nemškimi socialisti stoji neposredno pred zaključitvijo. Narodno-

demokratska stranka je včeraj na skupščini v Brnu sklenila, da vstopi v vlado. Dr. Engliš prevzame finančni portfelj.

Dragizinske demonstracije na Češkem.

LDU Praga, 11. (Dun.KU.) Danes je prišlo do cestnih demonstracij delavstva proti skrajšanju košične kraja in proti vedno rastoči dragizini. Kakor piše »Pravo Lidu« poročajo tudi z dežele o izgredih. Predmetni trgoveci so sorčno razburjena med demonstrantmi zaprli trgovine.

VAŽNA PROMETNA KONFERENCA V GRADCU.

LDU Gradec, 12. maja. Prometna konferenca za uredbo brzojavnega in telefonskega obrata, zlasti med Prago, Beogradom, Trstom, kakor tudi med Gradcem, Mariborom in Ljubljano ter med Dunajem je imela povoljen uspeh in upati je, da se bodo že dolgo zaželeni prometni problemi v kratkem ugodno rešili. Tarifski odbor je dovršil svoja posvetovanja. V transportnem odseku so sklenili uvedbo ponočnih brzovlakov s spalnimi vagoni med Dunajem in Trstom. Ti vlaki bodo dvakrat na teden vozili na prosti Bruck — Leoben — Celovec — Belfak — Trbiž in bodo odhajali z Dunaja v torek in petek, prihajali pa v ponedeljek in četrtek. Vlaki bodo imeli zvezo z Milanom in Rimom.

KRŠČANSKI SOCIJALCI PROTI ZAHTEVU SOCIJALNIH DEMOKRATOV ZA KOMUNIZACIJO POLICIJE.

LDU Dunaj, 12. Krščansko socialni poslanci so izjavili, da odlože mandate, ako se bo dunajska policija komunalizirala.

Knox predsednik Zedinjenih držav?

LDU Pariz, 11. (Dun.KU.) »Echo de Paris« javlja iz Washingtona: Skoro gotovo bo za ameriškega predsednika izvoljen senator Knox, ki je, dasi nasprotnik zveze narodov, vendar bolj poučen o evropskih razmerah.

FRANCOSKA VLADA RAZPUŠČA FRANCOSKO DELAVSKO ZVEZO.

LDU Pariz, 11. maja. Ministrski svet je pooblastil pravosodnega ministra, da uvede proti splošni delavski zvezi postopanje, po katerem naj bi se zveza razpustila v zmislu zakona z dne 21. marca 1884 in ki dovoljuje strokovnim organizacijam in strokovnim zavetam samo še skrb in proučevanje gospodarskih interesov.

DOLOČILA TURŠKE MIROVNE POGODBE.

LDU Rim, Po turški mirovni pogodbi dobi Grška razen turškega

ozemlja, v Smirni vse ozemlje, ki ga je zasedla leta 1919. v Mali Aziji Turška vojska sme šteti 15.000 mož, dočim se mora mornarica popolnoma razpustiti.

Novice.

— Zadruga za preskrbovanje pšičnih kraljev. Osnovana je v Beogradu zadruga za preskrbovanje potrebnih kraljev z osnovnim kapitalom 30 milijonov dinarjev. Zadruga bo imela monopol za preskrbovanje vse države. Ta zadruga bo imela edina tudi monopol za izvoz odvečnih živil. Član zadruge more biti vsak naš državljan, toda prvenstvo imajo poljedelci, konsumne in poljedelske zadruge. Vsaka delnica znaša 5000 dinarjev.

— Uprava državnih monopolov je poverila vse proizvajanje tobaka dvema tvornicama v državi, ker stare srbske tvornice niso mogle preobvladati vsega dela.

— Jugoslovensko akademsko društvo v Beogradu je dobilo vladno odobrenje za 10.000 dinarjev, za matisk medicinske terminologije.

— Nov osješki župan. V Osijek je došel carski svetnik Grubić, da prevzame posle mestnega zastopa.

— Zenska podžupanja. V Jägerdorfu na Češkem je bila izvoljena za podžupanjo gospa Gizela Tomaskova. To je prvi primer v čehoslovaški republiki, da je zasedla tako mesto ženska.

— Izvoz živil iz Čehoslovaške prepovedan. Izvozna komisija je do nadaljnjega prepovedala izvoz živil iz Čehoslovaške.

— Oprostitev nemške Tirolske od vojaščine. Kakor javlja »Morgen« je izjavila italijanska vlada, da je pripravljena oprostiti nemško Tirolsko od vojaške službe v italijanski armadi do leta 1938.

Raymond Poincare publicis.

V političnih in literarnih krogih francoskih je vzbudilo veliko pozornost, da je bivši predsednik dobil ponudbo »Revue de deux Mondes«, da bi prevzel politično kroniko rečenega lista. Ta vsakih štirinast dni izhajajoča kronika, kjer je določene doosti prostora za inozemske zadeve, je bila zadnji čas v rokah Francisca Charmensa ter Ch. Benoista.

— Poprava in obnovitev reiške katedrale. Slavno reiško katedralo, kjer so kronali francoske kralje je porušila kakor znano svetovna vojna, oziroma Nemci. Francozi so sklenili zgodovinsko cerkev popraviti in obnoviti. Z delom so že pričeli. Predvsem bodo poskrbeli, da napravijo in popravijo streho, da ne bo zidove še vsled vremenskih nezdod trpelo. Popravljajo tudi ladjo, v kateri se nahajajo znane velikanske orgle za službo božjo. Stroški popravil so preračunjeni na 84.000 frankov. Ostala poprava in obnova pa bo stala še veliko več.

— Prva železniška proga. Pred dnevi je bila proslavljena na Yarnu na Angleškem obletnica, odkar so sklenili leta 1820, zgraditi prvo železnico iz Stockholma v Darlington. Prva tračnica je bilo postavljen leta 1822, a prvi vlak je vozil leta 1825. Prvo lokomotivo hranijo še danes na kolodvoru v Darlingtonu.

— Železniški vozovi iz železnega betona. Tozadevni načrt je dal že leta 1909. patentirati Amerikanec J. B. Strauss. Vojna pa je zakasnila praktično preiskunjo tega načrta, ki je bila sedaj izvršena vspricho soudeležbe zvezne ameriške železniške uprave. Vagon ima zunanjo steno iz železnih drogov, ki počivajo na podlagi iz jekla. Štiri stene ter platforma obstojajo iz betona z vložnim železom. Poskusni voz, katerega se je stavilo v službo, se je dobro obnesel. Glavne prednosti takega železniškega voza iz betona so daljša življenska doba, nikalih ohranjevalnih stroškov ter prihranjenje barvanja. Tudi na Nizozemskem so bili v zadnjem času vzporedni slični poskusi z železniškimi vozovi iz betona kot v Zedinjenih državah.

— Stavke na Češkem. Stavka na Lubi je končana. Vsed tega je preskrba z žitom olajšana. Pričujejo pa se splošna stavka bančnih uradnikov, ki so solidarni s stavkajočimi uradniki Češke hranilnice.

— Stavka poštini in brzojavnih nameščencev v Italiji. Vsed odredbe disciplinarne preiskave za voditelje obstrukcije so nameščenci pri poštini in brzojavnih uradih v Rimu, Genovni in Milanu stopili v stavko.

— Bančni zavod finančnega ministrstva v Pragi je zvišal diskontno obrestno mero od 5 na 6 odstotkov, lombardno obrestno mero pri državnih papirjih od 5 in dol na 6 in

pol odstotkov, pri drugih papirjih pa od 6 na 7 odstotkov.

— Najnovejša modna norost. Zadržaja svetovna ženska moda je prinesla do polovice gole hrbte. Da bi stvar ne bila predolgočasna, so si ženske izmislile nekaj čisto novega: goli del hrbta si dajo tetovirati ali vsaj slikati. Pakji v mreži, cvetlice in razni drugi dekorativni vzorci nadomeščajo sedaj čipke, svilo in nakit. Angleški mojstri v tetoviranju imajo polne roke dela, da zadoste vsem zahtevam pravili in nepravih dam.

Dnevne vesti.

Duhovitost in ljubljansko stanovanjsko vprašanje.

Ljubljanski podžupan g. dr. Trilfer je precej dobro ožigosal stanovanjsko naredbo št. 166 deželne vlade za Slovenijo. Takega nezmisla še ni ustvarila nobena vlada na tem božjem svetu, kakor je ta naredba. In če je naredba nezmisel, pa bi moral vsaj stanovanjski urad biti toliko pameten, da bi naredbo razlagal po človeški normalni pameti. Stanovanjski urad odpoveduje stanovanjska kar na delo: zasebnim strankam, trgovcem, obrtnikom celo v lastnih hišah. Neglede na to, kakšen nezmisel je to odpovedovanje z ozirom na eksistenco teh ljudi, dalje z ozirom na to, da to odpovedovanje ne pomeni nič drugega kakor, zmerno stanovanje, ker s tem se številni stanovanje ne pomnoži, pač pa se spravi mnogo delavcev in obrtnikov ob kruh, ker bi z izvedbo ukaza stanovanjskega urada moral nastati ogromen gospodarski preobrat ne na bolje, ampak na slabše, le izvedba te naredbe v nasprotju z zdravim gospodarskim razumom. Država ne zida, dežela ne zida, dasi imata davčni aparat v rokah. Za privatnike pa ni denarja in ne kredita, ker bi se take stavbe sploh ne mogle obrestovati. Kdor zida sedaj, mora upoštevati minimalno vrednost denarja, to je dve tretjini zneska mora pokopati v stavbi, zato je mogoče zidati po tej odredbi samo takim, ki imajo glavnico ali pa dohodke, da take zneske lahko pogreše. Če sploh dobe kredit. Najglavneje je pa to, zakaj deželna vlada vendar ni vprašala kakšnega politika, da bi bil izračunal, da je kaj takega, kar zahteva naredba, nemožno. Opeke pridemo komaj desetino tega, kar bi je potrebovali, ni cementa, ni železa, ni stekla, ni delavcev. To, kar zahteva vlada, da se naj izvrši do konca oktobra, bi mogli izvršiti v teh razmerah v petnajstih ali dvajsetih letih, v normalnih časih pred vojno in ob razmahu stavbene stroke v desetih letih. Ne gre tukaj za kapitalistična podjetja, ki lahko kaj store, marveč gre je za to, da bi moral vsi vsak lajik vedeti, da je naredba navajna, neizvedljiva. Če je deželna vlada bila tako pametna, da je skovala to naredbo, bi jo prosili, naj bo tudi tako prijazna, da nam pove, po kakšnih računih in proračunih je izdelavala naredbo. Ali je vse to le ironija? — Ljubljanski spocialno demokratski občinski svetniki so to naredbo takoj presojali tako kakor zasluži, zato so stavili v občinskem svetu primerne predloge, ki bi vsaj deloma pripomogli k pomnožitvi stanovanj. Vršila se je že ena sela tozadevnega odseka. Priprani smo, da če bo občina storila svolo dolžnost in bo tudi vlada prišla k pameti, da se bo dalo nekaj napraviti. Če pa se to ne zgodi, mora postati ta naredba velik fiasko, ker je otroško navajna, da ne bomo rekli preneurna, zlasti, dokler vlada sama ne ustvari onih predpogotov, ki so potrebni, in če tega ne more, naj rajši molči.

Zaloška cesta — Linc.

»Slovenec« primerja Zaloško cesto in Linc ter pravi, da je na obeh straneh enak dogodek in da je bila v obeh primerih država v nevarnosti. Kako je bilo v Lincu, vemo iz časopisov, kako je bilo v Ljubljani, smo videli sami. V bistvu je bil, v Ljubljani tako, da se je zbralo nekaj ljudi tam na Zaloški cesti; bili so brez orožja in so hoteli v mesto v manifestacijskem izprevodu. Ko so orožniki prišli v gnečo, so pričeli streljati, ne da bi se množica uprla, marveč je bežala, a je bilo 13 mrtvih in do 60 ranjenih. Orožnikov je bilo menda petnajst. V Lincu pa so se vršile demonstracije v mestu, ki so baje res hotele zasedi oblasti. Njim se je uprla bramba in straža, padli so strel iz množice, nadaljeval se je počasni boj, pa je bilo mrtvih 7 oseb in 20 ranjenih. Bistveno je torej velika razlika; na eni strani preteča anarhija, na drugi strani nedolžna manifestacija, ki je takrat, ko so padli živje še sploh ni bilo.

Sodruz Kristan brani — komunista.

Na Zaloški cesti se je dogodil zločin, o tem menda nihče več ne dvomi. Krivica se je zgodila. Nobena žrtve ne bi bilo treba, in ker sedaj Anton Kristan to trdi in opozarja vlado, da prime krivce za ušesa ter jim ubije v glavo, da se kaj takega ne sme več zgoditi, zato izpodkoplje po »Slovenecih« nazorih moralo in hujska k uporu. »Slovenec« ima bujno fantazijo. Zavidamo mu to fantazijo, ali zdi se nam vendar, da ima pri tem politični namen: Prekričati hoče klerikalno nepoštenost zadnjih dni. I, naj kriči! Mi v boju proti krivicam in slepomišenju ne bomo odnehali. Proletarska kri je predragocena, da bi se meščanski hujskači s tem ali onim imenom igrali z njo. Čestiti gospodje, tako je! Eksminister s. A. Kristan se svojega dela v tem zmislu ne boji, ker ve, da je na pravi poti. Ali je s. Kristan eksminister ali vobče sodruz nima niti toliko opraviti s stvarjo kakor z ministrom (sedaj namreč) Korošcem »far« — Upamo, da se razumemo!

Izkaznice za nakup manufakturnega blaga v Občinskih za Slovenijo odslej naprej ne izdaja več poverjenstvo za socialno skrb v Ljubljani. Vsakdo naj si potrebno manufakturno blago oskrbi potom svojih spođai navedenih združnih central oziroma zadruga, pri kateri je včlanjen. Le v izrednih slučajih (ako bi zadruga ne razpolagala z zahtevanim blagom) smejo sledeče združne organizacije izdati svojim članom kaznice za nabavo manufakturnega blaga v detaljni trgovini Občalnica za Slovenijo, in sicer: 1. Nakupovalna zadruga v Ljubljani; 2. Gospodarska zveza v Ljubljani; 3. Samopomoč v Ljubljani; 4. Splošna godarska zadruga za privatne nameščence v Ljubljani; 5. Gospodarska poslovavnica državnih železnic in 6. Gospodarska poslovavnica žužne železnice. Vse občinstvo se opozarja, da se v lastnem interesu strogo držti teh navodil, ker bi sicer imelo samo nepotrebne potne stroške.

Zvišanje eksekucijskih pristojbin za zaoštele davščine Ekonomsko finančni komitet ministrov je odredil v seji od 31. marca 1920, pod št. 10.530/G. D. N. P., da se od sedaj naprej kot eksekucijske pristojbine za zaoštele davščine pobirajo v Sloveniji in Dalmaciji sledeče pristojbine: za opomin od vsake polne krone 4 v., za rubež od vsake polne krone 4 v., za prodajo od vsake polne krone 2 v. toda tako, da znaša pristojbina za opomin najmanj 50 vin. in pristojbina za rubež ali prodajo najmanj 1 K. Vse dosedanje odredbe, ki se ne skladajo s temi določili, se ukinejo. Nova ureditev teh pristojbin je bila potrebna, ker dosedanje pristojbine z daleka niso več krije faktični stroškov, ki so državi narasli z izterjevanjem javnih davščin.

V domovino se je povrnil član mirovne delegacije g. profesor Priderik Juvančič. Pred njegovim odhodom iz Pariza ga je imenovala francosko pisateljsko društvo (Societe Les Gens de Letres) svojim dopisujočim članom. Društvo francoskih dramskih pisateljev in skladateljev (Societe des Auteurs et Compositeurs dramatiques) pa svojih oficijelnim zastopnikom za Jugoslavijo. S tem stopimo torej v neposredne stike z dvema najodličnejšima literarnima skupinama Francije, ki sta nas poznali doslej samo preko Nemcev. Stvar je važna posebno za naša gledališča, ki se jim odslej za dovoljve uprizaritev iz francoske dramske in glasbene literature ne bo treba več obračati na Dunaj oziroma v Pešto, kjer so jih le premnogokrat vsestransko izrabljali. G. profesor Juvančič nas obvešča, da je v literarnem krogu osobito g. prevajalcem v vseh francoske književnosti tidočih se zadevah rad na razpolago, ako se nanj ustmeno obrnejo. Naslov: Ljubljana, univerza.

Društvo jugoslovenskih novinarjev v Ljubljani je na svojem članskem sestanku dne 12. maja t. l. sklenilo, da se zaradi meznega gibanja novinarjev v zasedenem ozemlju proglasi do preklica zapor za zasedeno ozemlje.

Izvoz slih in čežane. Minister za finance je odredil, da sme centrala za plačila v inozemstvu izdati dovolila za izvoz tega blaga tudi za dinarje; čehoslovaške krone in nemške marke.

Interesi naših državljanov v Nemčiji. Rok za prijavo onih zasebnopravnih pogodb naših državljanov z nemškimi državljani, glede katerih naši državljani žele, da ostanejo v veljavi in se izvrše je potekel 30. aprila t. l. Vsem interesiranim se javlja, da je rok za to prijavo nadaljevan

do 20. maja t. l. Na to se opozirajo naši državljani, ki jim le do tega, da omenjene pogodbe ostanejo v veljavi, da se obrnejo v zmislu predmetnih navodil v Uradnem listu št. 43 od 7. aprila 1920) s potrebnimi dokumenti na: »Oddelek za izvršitev mednarodnih pogodb, Beograd«.

Razpis službe, Ministrstvo za socialno politiko potrebuje tri obrtne nadzornike (privredne inspektore), ki bi v sm. lu odredbe §§ 1. 18. naredbe o delovnem času nadzirali položaj rudarskih delavcev in skrbeli, da se naredba o delovnem času pri rudarskih podjetjih točno izvršuje. Pravico potezati se za razpisano mesto, imajo samo rudarski inž.

Sedeži teh obrtnih nadzornikov so: za Hrvatsko s Slavonijo in za Slovenijo v Ljubljani, za Srbijo in Vojvodino v Beogradu ter za Bosno, Daldino v Beogradu ter za Sarajevu — macioni in Črno goro v Sarajevu — Plača obrtnega nadzornika znaša od 4500—6000 dinarjev poleg draginskih doklad in dnevnic za potovanje. Prosilci naj vpošljejo svoje prošnje z dokumenti najkasneje do 25. maja t. l. — Iz pisarne Ministrstva za socialno politiko, dne 3. maja 1920. l., števil. 10.922.

Gostaščina, Deželna vlada za Slovenijo je glasom razpisa z dne 5. maja 1920, št. 7499, dovolila mestni občini ljubljanski, da sme v dobi od 1. maja 1920 do 30. aprila 1921 pobirati gostaščino v sledeči izmeri: Od najemiščine nad 200 K do vstetih 400 kron 3%, nad 400 K do 600 K 4%, nad 600 K do 700 K 5%, nad 700 K do 800 K 6%, nad 800 K do 900 K 7%, nad 900 K do 1000 K 8%, nad 1000 K do 1200 K 9%, nad 1200 K do 1400 K 10%, nad 1400 K do 1600 K 11%, nad 1600 K do 1800 K 12%, nad 1800 do 2000 K 13%, nad 2000 K do 4000 K 14% in nad 4000 K 15%.

Preureditev selske službe. Z dnem 1. inala t. l. se izločita popisna kraja Mavčiče in Podreče iz selskega poštnega okraja urada Stražišče ter se prikljopita poštnemu okraju urada Smlednik. Obenem se uvede pri tem uradu dostavljanje poštnih poštulatev po selskem nismošči v sledeče vasi: Svillje, Zeje, Podreče in Mavčiče. Dostavljanje se bo vršilo vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto.

Slovensko planinsko društvo je otvorilo v sredo, dne 12. t. m. kočjo na Kamniškem sedlu.

Z Vodnikovega trga. V sredo zjutraj se je pojavila na Vodnikovem trgu mala, priletna ženica. Pristopila je k stolnici trgovca laic Ivana Grošla ter mu v trenutku izmaknila 8 laic in 500 K jenerja. Izročili so jo stražniku, kateremu pa ni nikakor hotela povedati svoteza imena. Tudi na policiji pri zaslišanju pred permanentnim uradnikom le vedno stereotipno odgovarjala: »Ne vem!« Pravi, da je neka baronica-beračica, ki ima navado krasti.

Sladkor in petrolei. Pa pravilo, da v Ljubljani ni sladkorja. Vlomilci imajo boljši nos ter so dan v skladišču trgovca za moko Ane Vekavrh na Rinski cesti št. 3 izvolali znatne množice sladkorja ki so bile last — veleposelstnika Franceta Tenca iz Mokronoga. Kdo ve v kake svrhe?... Vlomilci so te dni v lomili v skladišče ter odnesli 12 kg težko grudo sladkorja, tri ostale grude pa so polili s — petrolejem. Mogoče je bil sladkor namenjen v verižniške svrhe?

Verižniškemu uradu v avazevanju! Nekateri krojaški molstri in konfektionarji so se krčevito branili, da bi izboljšali plače svojim delavcem. Pred nami leži sledeča kalkucija, katero zaračuna neko konfekcijsko podjetje — za delo. Krojači imajo do ločeno tarifo, in sicer: za izgotovljenje hlač 46 K, veste 46 K in telovnika 133 K, tedaj za vso obleko 225 K. Konfektionar pa zaračuna za — delo 825 K. Ali ni to izžemanje in podlo navijanje cen?

Aretacija. Te dni je bil aretiran tovarnar Mergenthaler iz Most. Zanimivo je zelo zanima centralni urad zoper verižnike, kajti izjavil je nečuvstvo rafinirane kupčijske manipulacije z usnjem.

Izgubil se je večeraj zlat uhan na poti iz Zelene jame v Vodnat. Pošten naditelj se prosi, da ga odda Fani Toplak, Zelena jama 144.

Izločevanje ali podaljševanje 6-odstotnih državnih bonov se je pričelo dne 10. maja t. l. in se vrši za Slovenijo edino pri finančni deželni blagajni v Ljubljani. Hkratu z glavničino se plačalo dekurzivne 6% obresti v kronsko-dinarskih novčanicah, pa ne samo za one bone, ki so bili izrecno prolongirani, ampak tudi za one, ki molče veljajo za prolongirane, če tudi niso bili prezentirani radi prolongacije. Poleg 6% obresti se izplača za one bone, ki imajo pra-

vico od nje, tudi premita 5 dinarjev za vsakih 100 K.

Poziv, Prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Ljubljani nam pošilja: Pri groznem požaru z dne 4. t. m. na glavnem kolodvoru sta padla kot žrtvi svojega Človekoljubnega delovanja gasilca Albert Žarži in Maks Levec. Njiju vdovi in otročiči so sedaj brez reditella in pahnjeni v največjo bedo in pomanjkanje. Poziva se vse ceneno občinstvo, da prispeva po možnosti podporo nesrečnim zaostalim. Uredništvo »Napreja« sprejema darove in jih bo nato izročilo društvu.

Kultura.

XVII. umetnostna razstava v Japkičevem paviljonu, se odpre v soboto, dne 15. t. m. ob 11. uri dopoldne. Zastopanih je na razstavi 22 umetnikov s 136 deli.

Občni zbor »Slovenske Matice« se bo vršil dne 13. junija t. l. in sicer za leto 1919. in 1920.

Železničarji o zadnji železničarski stavki.

Iz krogov mariborskih železničarjev smo prejeli naslednji zanimiv članek o zadnji železničarski stavki: »Vprašanje, ali je bila železničarska stavka politična, je za železničarje same kakor tudi za dobronamerni javnosti nepotrebno. Reakcija, ki je združena nastopila proti železničarskim zahtevam, se je z nagromadjenjem ogromnih laži v svojem časopisu in tudi sicer seveda posrečilo »prepričati« za hip del javnosti, da je in bona fide verjela. Najbolj so lagali in obrekovali tudi pri nas klerikalci, prednjačila je »Straža«. Tudi drugi meščanski listi so storili svojo meščansko dolžnost in »Mariborski Delavec« je dobil pošteno brco od »Straže«, ker se ni bolj vneto zavzel za obrambo kapitala in se ni o pravem času zavedel, da mu ime »Mariborski Delavec« nikakor ni pravo. Meščanski listi so pisali grozovite laži, pisali so, da železničarji sami ne vedo, zakaj stavkajo, da jih plačani in podkupljeni voditelji izrabljajo, da je Kopač dobil štiri milijone lir in še druge take neumnosti. Pri Logatcu, so pisali, le vse črno Italijani, ki čakajo, da zasedejo progde Spilja. V Ljubljani pa so se bali Nemcev, ki so bali misliti udariti preko Spilja. V Mariboru strah pred Italijani, v Ljubljani pa pred Nemci, v resnici ga pa sploh ni bilo. Tudi o sovjetih so že iztuhtali, kdo da bi baje naj zasedel važna mesta. O piscu teh vrst se le istotako govorilo, seveda pisec o tem še niti sanjal ni! Sila sem se čudil tej meščanski lažnivli iznaddljivosti. In kaj je bilo res? Stavka se je vršila s a m o z a izboljšanje gnotnega položaja železničarjev. Konstatiram pa, da so vsi govorniki na vsch železničarskih shodih povdarjali, da je stavka nepolitična in da gre edipo za izboljšanje gnotnega položaja. Jaz sam sem na sestanku s člani »Zveze«, ki se je vršil dne 19. aprila 1920 v Mlinski ulici, podal slovesno izjavo: »Izjavljam, da, ako bi kdorkoli skušal ta naš boj izrabljati v kake druge namene, t. j. bodisi politične ali narodne, komunistične ali nemške svrhe, da bi mi v takem slučaju takoj naš boj prekinil ter bi nastopil proti onemu, ki bi hotel ta naš opravičeni boj izrabljati v kake umazane namene.« Na vzoči člani »Zveze« so to izjavo vzeli z veliko radostjo na znanje ter izjavili, da bodo vsled tega z nami vztrajali do konca. Sicer pa: Kaj se je v Mariboru zgodilo, kar bi bilo dalo stavki politično obličje, ali sploh kaj, kar bi dalo po »pučnu«? Ničesar. Seveda se je aretiralo nekaj oseb. Ali to je bil le sad generalštabne kovačnice denunciacij v Flosarski ulici oziroma na Koroški cesti, ki so javni organ sami potrdili.

Ali pustimo to, pa pozvejmo, če železničarji res niso vedeli, zakaj stavkajo in vprašajmo se, je je vlada držala pogodbe, sklenjene lanske jesen z organizacijo, tzv. »Protokola sporazuma«, tedaj ne bi prišlo do stavke. Vlada bi naj bila pošteno regulirala plače nastavljenega osebja in izvedla točko 47. »Protokola sporazuma«, ki pravi, da se povisajo draginske doklade avtomatično in v sorazmerju z zvišavanjem cen življenjskih potrebščim. Vlada tega ni storila in je pogodbo uničila. Izjavlja je, da je »Protokol sporazuma« neizvedljiv, na kar je bil »Savez« pripravljen pogajati se o neizvedljivih točkah. Pogajanja pa je vlada odklonila in izdala »Začasni opravilnik«, kakšen bi bil morda v čast pred 30 leti kabi avstrijski vladl, nikakor pa ne dr. Korošcu kot vođji ikv. št.

ščansko socialne SLS. Isto se lahko trdi o osnutku za pragmatiko, po kateri naj bi imei najvišji uradnik ravnateljstva najmanj 17.600 dinarjev, sluga pa 1300 letne plače ter stanarine. Če je to demokratično, o tem naj sodi javnost!

O ostali vsebini tega osnutka pa je sploh bolje molčati. Glede tega, all so vedeli železničarji, zakaj stavkajo, pa je mogoče, da je bilo nekaj takih, ki niso vedeli natančno vsebine točk, za katere se je šlo, ker je stvar železničarjev dosti bolj komplicirana, kot pa n. pr. pri krojačih ali čevljarjih. Imamo celo vrsto delavcev na železnici, ki žal mnogokrat ne vedo, koliko plače imajo. Gotovo pa je, da so vsi vedeli, da je imajo toliko, da se z njo ne da več prav živeti, ker so se od zadnje regulacije prejemkov zvišale cene od 100 do 200 odstotkov. Železničarske plače so meščanski listi tendenciozno natezali kot harmoniko od 3000—5000 kron. Lepe številke, kaj ne? Ah krceno je plačilni listek najbolj zanesljiv dokaz da železničarske plače varirajo okoli 1500 K. »Slovenski Narod« je pisal, da imajo delavec glasom »Protokola sporazuma« že previsoke plače, t. j. 18 dinarjev na dan. Teza pa ni povedal, da velja taka plača za profesorista v Srbiji, povsod drugod pa da je samo 70% tiste vsote. In vendar si ne more dandanes delavec niti hlač kupiti, medtem ko se kapitalisti vozarijo v avtomobilih, ki so si jih v volni nabavili. Železničarji niso štrajkali za zabavo, tudi ne radi »pučev«, marveč prisiljeni radi razmer, ki jih sami niso niti najmanj zakrivilli. A. B.

Iz stranke.

Izobraževalno društvo »Svoboda« podružnica Udmat-Moste, naznanja in vladno vabi na obilno udeležbo k ustanovitvi prve delavske čitalnice za Udmat-Moste. Čitalniški odsek »Svoboda« otvori prvo delavsko čitalnico v prvi v nedeljo dne 16. maja ob pol 10. uri dopoldne. Čitalnica je bogato opremljena z raznovrstnimi dnevniki, tedniki in mesečnimi izobraževalnimi časopisi. Čitalnica nam bode na razpolago vsak dan ob določenih urah. Druzega nam ni treba, kakor da si pridobimo čimveč stalnih članov za čitalnico. Člani bodimo vsi, ki so nam na srcu ležeči interesi izobrazbe in izboljšanja socialnega položaja. Prvo našo delavsko čitalnico podpirajmo tako, da bo odgovarjala vsem potrebam našega delovanja. Sodrugi in sodružice! Strimo vrste in gradimo marljivo na naši socialistični stavbi! Zrna do zrna pogaja, kamen do kamena palača. — Na svidenje v nedeljo dopoldan! — Odbor.

Koncert priredi na korist »Učiteljskemu konviktu« in »Dijaški kuhinji« v Kranju učiteljsvo kranjskega okraja s prijaznim sodelovanjem pevskega zbora »Narodne čitalnice« v Kranju, in sicer: v Kranju v soboto dne 15. maja 1920 ob pol 9. uri zvečer v telovadnici »Sokola« — v Trzinju, v nedeljo dne 6. junija ob 4. uri popoldne v telovadnici »Sokola«; v Skofji Loki, v nedeljo dne 4. julija ob 4. uri popoldne v dvorani »Izobraževalnega društva«. — Spored, cene prostorom in vse drugo je razvidno s plakatov in vabil, ki se dobe pri blagajni in v koncertnih dvoranah.

Danes, ob 21. uri zvečer i. medelnski ples. Vstop le proti vabilu Svira godba dravske divizije pod vodstvom kapelnika dr. Čerina. Na svidenje! — D. J. M.

Zasebno uradništvo! V nedeljo, dne 16. t. m. ob 9. uri predpoldne se bo vršil v verandi restavracije »Pri Novem svetu«, Gosposvetska cesta 14, tretji redni občni zbor celokupne organizacije. Točna udeležba dolžnost! — Društvo zasebnega uradništva.

Najnovejša poročila. Pred novo beogradsko vlado?

Protiv-Koroščeva vlada še mesec dni ne ve kam in kako. Mešetari in mešetari na vse strani ali iz zagate še ni prišla. Vladati ne more, ker nima večine, pa tudi prave spretnosti nima, vobče ne, še manj pa ima zmisla, da bi razpisala volitve v ustanovljajni zbor. Zlasti Srbom se nič ne mudi za volitva. Novi rešitelj kabinetne krize postane najbrže dr. Vesnić. Pogajanja med meščanskimi strankami se vrše že dalje časa in po vseh razpravah je soditi, med strankami ni več bist-

venih nasprotij, dasi formalne obravnave še niso končane.

Nova vlada bo strogo meščanska. Vprašanje pa je kljub temu, ali bo zmožna delati, kakaj pojmovne in deloma tudi interesne razlike, ki so med temi meščanskimi strankami, so tako velike, da jako dvomimo o pozitivnem delu v novi vladi. Stranke namreč, ki so zastopane v Narodnem predstavništvu, so doslej polagale vedno več važnosti na formalnosti, postranske stvari, vcelo na osebnosti kakor pa na realno delo. Tak vtisk imamo mi. Najrazličiti predlogi socialnih demokratov, dale gledi po vseh snujočih se državah so, čeprav so bili podani v predstavništvu, izginili v predalih ministrskih miznic in spe tam spanje pravičnosti.

Nova vlada bo protidelavska. In če ne bo delala, se bo kaos v državi le večal.

POGAJANJA SE NADALJUJEJO.

LDU Beograd, 12. maja. »Progres« piše: Danes dopoldne sta imela demokratska in parlamentarna zajednica seji, na katerih so razpravljali o pogajanjih, ki so v teku radi sestave koncentracijske vlade. Kakor znano, je večeraj za trenotek izgledalo, da bodo pogajanja pieknjena, ali medtem je došlo pismo dr. Vesniča, v katerem razlaga težki položaj dežele ter prosi obe stranki za popustljivost. Ko so se pogajanja nadaljevala, je došlo do novih zaprek. Parlamentarna zajednica je še enkrat postavila kot bistveni pogoj, da je vstop zajednice v vlado potrebna odgovditve rešitve agrarnega vprašanja. O tem pogoju parlamentarne zajednice se je razpravljalo danes na seji demokratskega kluba. Seja je bila burna. Došlo je do resne razdvojenosti v mnenjih. Večina je bila mnenja, da se pod pogoji, ki uveljavljajo točki 6 in 7 v uredbi agrarne reforme, nikakor ne more iti v vlado. Drugi del poslancev pa je bil mnenja, da se vstopi v vlado in zahteva samo, da se izvrše gotove omejitve glede 6. in 7. točke. (Koroševa agrarna reforma. (Op. ured.) Došlo ni do nobenega sklepa. Radi tega se doslej še ni sestavila nova vlada.

STALIŠČE DEMOKRATSKE ZAJEDNICE.

Na današnji seji demokratske zajednice se je Ljuba Davidovič odrekel dolžnosti, da bi vodil nadalje pogajanja s parlamentarno zajednico. Nadaljnja pogajanja bo vodil dr. Milorad Draškovič, ki je dobil za to že potrebno navodilo. — »Tribuna« poroča, da se pozajanja za sporazum o sestavi koncentracijske vlade uspešno bližajo h koncu. Ako so verjetni glasovi, je imel Demokratski klub danes dopoldne sejo, na kateri

„MAJSKI SPIS“

se dobiva v upravništvu »NAPREJ«. Izvod velja 8 K. Kdor ga hoče imeti, naj ga naroči takoj. Pošilja se tudi po pošti.

Iz Slovenije.

Leše. (Proslava prvega maja.) Ker smo bili o sklepu strokovne komisije v Ljubljani obveščeni šele dne 1. maja, smo letošnji prvi maj na zelo slovesen način praznovali. Ta dan nam ostane vsem v nezbrisnem spominu. Videli in čutili smo, da socializem ne le živi, temveč da se tudi širi od leta do leta. Oblasti so nam letos prepovedale vse shode. Omejili smo se torej le na krasno majniško manifestacijo, h kateri je prišlo preko 1500 ljudi. Izprevedel je šel iz Leš na Prevalje in Guštani. Sredi potoa so nam prišli naproti kovinarji in smo nato skupno korakali v Guštani. Na čelu izpreveda so bili kolesarji, okinčani z rdečimi zastavicami. Za njimi je leznilo pet lezdecev z eno gospo, vsi okinčani z rdečimi trakovi. Svirala je rudniška godba iz Leš. Rudarji so nosili v spremstvu svojece, žena in otrok, svojo rdečo zastavo, za njimi je pa svirala kovinarska godba na čelu sodrugov kovinarjev, ki so taktostno imeli svoj rdeči prapor. Ginja smo bili do solz, ko smo v tako prsrčni solidarnosti korakali drug poleg drugega, proletarci poleg proletarca. Žal je, da ni bilo mogoče, da bi nam kak govornik razstasnil letošnje naše razpoloženje ob priliki tega delavskega praznika. Proslava prvega maja so se udeležili tudi rudarji s Holmica. H koncu manifestacije shoda sta vse zbrano delavstvo v kratkih besedah pozdravila sodruga Hočnik iz Leš in Star iz Guštana. — Proslava je bila izvanredno lepa in popolnoma mirna.

Zagorje. (Zopet stare klerikalne metode.) Po dolgem molčanju se zopet oglašimo. Imamo

naj bi se definitivno sklepalo glede sporazuma. Po znakih se more sklepati, da demokratski klub ne bo kljub različnemu mišljenju, predvsem o vprašanju agrarne reforme, tokrat desavriral svojih voditeljev. Na ta način se bo torej pokazalo, da demokratski poslanci polagajo važnost na državne interese pred političnimi principi.

SEJA NARODNEGA PREDSTAVNIŠTVA.

88. redno sejo časasnega narodnega predstavništva je otvoril podpredsednik dr. Ribar ob 5. uri 20 minut popoldne z nastopnim nagovorom: Gospoda! Otvorjam 88. redni sestanek, ker pa ni zadostno število prisotnih poslancev, zaključujem današnjo sejo in odream prihodnjo za pojutrišnjem 14. t. m. ob 10. uri dopoldne.

DELEGATI ŽELENIČARJEV PRI POGAJANJIH.

LDU Beograd, 12. maja. Na poziv ministrstva za promet so došle v Beograd delegati železničarjev k razpravam o rešitvi železničarskih vprašanj. Pogajanja se bodo jutri nadaljevala v Zemunu.

ODREDBA GLEDE PLAČIL V INOZEMSTVU.

LDU Beograd, 12. (Uradno.) Na podlagi pooblastila ministrskega sveta odredam, da se vse omejitve v prepovedi o sredstvih za plačila v inozemstvu, ki so predvidena v sklepu ministrskega sveta števil. 10.218 od 18. marca t. l., razširijo tudi na ostale valute, izvezemši avstrijske in madžarske krome. Podpis: Ministrot za finance, dr. Velizar Janković.

IZVOZ KORUZE.

LDU Beograd, 12. maja. Ministrski svet je odobril izvoz 2000 vagonov koruze v Česloslovaško republiko.

STAVKE V TRSTU.

LDU Trst, 12. maja. Stavka kovinarjev, ki je trajala 13 dni, je danes končala. Stavka trgovskih nemščencev se nadaljuje.

FRANCOSKI SOCIJALISTI PROTI NASILJU VLADE.

LDU Pariz, 13. maja. Socialistične parlamentarne skupine in njihov stalni upravni odsek so protestirali proti sklepu vlade, da se uvede preiskava proti delavski organizaciji »Organisation generale du travail« z namenom, da se ta razpušti. Preiskava proti splošni delavski zvezi se je začela večeraj. Izvršene je bilo več hišnih preiskav, kjer so konfiscirali različne listine. Večeraj je bilo aretiranih tudi nekaj vodij stavka.

namreč pri nas moža duhovnika, ki nas delavcev pri svojih cerkvenih pridvah kar ne pusti pri miru in zabavlja čez nas. Menda ne ve, kakce težko se mora delavec boriti za svoj vsakdanji kruh in da je to delavceva brva in zadnja skrb skozi celo njegovo življenje. Če bi bil na delavčevem mestu, bi mož vse drugače govoril o delavstvu. O tem smo prepričani. Vrh omenjenega agitira v šoli pri otrocih, da bi se vpisali v »Orle«. Obljubila je vsak dan škrtno-ollček bombonov, ker drugega sladkorja danes sploh ni dobili. V steklarski šoli vrši prav isto agitacijo med vajenci. Zmerjati s lopovi, barabami in ubitajci je pri njeni navada. Pri tem pa prav nič ne pomisli, da delavstvo vedno stremi, je in tudi bo stremelo za tem, da si pribori boljše, skratka, človeka vredne razmere, da pride do boljšega kosa kruha. Teza stremljenja niso še nobena, pa tudi njegove fraze ne bodo uničile.

Grize. (Krščanska ljubezen.) V neki številki »Napreja« vprašuje duhovnik g. Kalan delavca, zakaj da delavec sovražijo duhovnike. Mi bi pa g. Kalana vprašali, zakaj duhovniki prezirajo delavce? Da le to istina, samo en slučaj: Gospod župnik v Grizah pri Celju je v cerkvi pobiral za pogorelice Mikolajčane, med katerimi se nahajajo tudi rudarji iz Zabukovice. Tem je požal uničil vse polišče, periko, obleko in živeč. Pri razdelitvi nabranega denarja pa so bili izključeni ravno greveži. Nabrani denar je razdeljen posestnikom, ki so kljub temu, da so porogelci, še vedno bogati. Ali se v tem ne zrcali dovolj jasno mrznica do delavcev revežev? Ali velja vsaj krščanska ljubezen praznim ali polnim žepom?

Tržič. (Razmere na po-
staji.) Nismo se čudili, da so želez-
ničarji stavkali za izboljšanje svoje-
ga gnotnega položaja, ali čudimo se,
kako lahko žive gospodje tukajšnjega
obratnega urada. Med tem ko so
drugi stavkali, so ti gospodje igrali
za do 4000 K visoke vsote, za kar so
priče na razpolago. Sploh so razme-
re na naši postaji take, kakor nikjer.
Gospodje so zjutraj vsi skrokani in
psovke razsipajo, da človeka kar
spreletava mrz. Predvsem se leze
nad čevljarji, ki zjutraj prinašajo
svolo prtljago. Večkrat se gospod
pri blagajni vsled svote zaspasnosti
zmoti prav nehote pri izdajanju voz-
nih listov. Zgodi se pa tudi, da svojo
»veselo« z ženskami mešano družbo
gospodje zberejo ponoči kar v ura-
du, ker le baje postalnačelnik še
fant. Glede kontrole se nekdo hvali
po gostilnah, da le treba najprej kon-
trolorja primerno podučiti. Prizadeto
občinstvo pozivlja ravnateljstvo dr-
žavnih železnic, da pošle boljšega
kontrolorja, da se objektivno pre-
priča o neprilikah na tukajšnji po-

staji. Če ne bi zadostovalo, pa še
kaj več.

Slovenjgradec. (Na naslov
poverjeništa za pravo-
sodje.) Slovenjgraško okrajno so-
dišče tava svojo pot, kakor le bila
navada v Avstriji. Na tem sodišču
ne more pošten človek iskati pravi-
ce. Obsola se ljudi ne po danih za-
konih, ampak po volji sodnika. Tož-
be, vložene v decembru l. l., niso pri-
šle še do glavnih razprav, dočim se
se tožbe, pozneje vložene, že davno
obravnave. Človek dobi vtis, da se
hoče marsikaj »potušati«. Zahteva-
mo od poverjeništa, da napravi na
tem avstrijskem sodišču red in da
pouči gospoda sodnika, da se naha-
jamo že poldrugo leto v Jugoslaviji
sicer bomo primorani v slučaju ka-
kih tožb prositi, da se nam delegira
drugo jugoslovansko sodišče. Sod-
niku gospodu Rženu pa bi priporo-
čali, da si izbere drugi poklic, ki mu
bo gotovo vsak bolj prijel kakor so-
dniški. Toliko za danes- Ako ne bo to
zaleglo, se bomo začeli pečati s po-
drobnostmi, kar ne bo v ponos istici
v Sloveniji.

Sklad za svoje padlih žrtev.

Do sedaj izkazana darila kron
10.266,20, nadalje so darovali: Dr.
Karl Skapin, Maribor 10 K, Miroslav
Zupančič, orožnik, Gortjanuš, Prek-
murje 100 K, Stary Josip, vodja posl.
boln. blag. Krško dnevni zaslužek
36,85 K, neimenovan 30 K, Kačar
Karol, Josipina 10 K, Pelc Josip 40
kron, Dax Ludvik, Katarina 20 K,
Krebelj Rudolf 10 K, Marenče Franc
8 K, Centa Ivan 8 K, Hren Josip 10
kron, Aplenc Rihard 20 K, Glavan
Rezi 10 K, Pušnik Franc 5 K, Emer-
šič Filip 6 K, Pogačar Mihael 5 K,
Lampič Franc ml., 10 K, Smole Ivan
40 K, Jerše Ignacij 4 K, Hlebš Franc
10 K, Malgaj Alojz 10 K, Oven Ma-
tija 10 K, Nelmenovan 5 K, Lampič
Ivan 8 K, Masle Andrej 10 K, Širca
Viktor 5 K, Prmk Alojz 10 K, Soršak
Alojz 6 K, Kovač Franc 2 K, Jakše
Ana 6 K, Habjan Franc 5 K, Ecker
Karl 1 K, Kovačič Ivan 2 K, Gadnik
Jakob 4 K, Zorman Franc 4 K, Pu-
celj Josip 5 K, Novak Josip 2 K, Lin-
dič Franc 2 K, Zupanc Ivan 5 K, Zor-
man Vincenc 5 K, Vremec Franc

5 K, Mihevc Alojz 5 K, Krušnik Alojz
5 K, Brenc Gregor 3 K, Prelogar
Franc 2 K, Glavan Alojz 2 K, Bojč
Franc 2 K, Anzelc Jakob 4 K, Pipan
Franc 3 K, Modic Anton 4 K, Oštir
Srečko 3 K, Špeh Ivan 2 K; skupna
vsota K 10.898,05.

**Spominjajte se sklada za
svoje padlih žrtev.**

Mučil Vas glavobol? Zobobol?
Trzanje v udih. Malo Fellerjevega
pravega Elza-fluida, in odpravljene
so bolečine! 6 dvojnatih ali 2 veliki
specijalni steklenici 36 K. Fellerjev
Elza mentolni štrnik, en komad 4 K.

Želodec Vam ni v redu? Nekaj
pravih Fellerjevih Elza-kroglic! Te
so dobre! 6 škatlic 18 K. — Pravi
balsam 12 steklenic 36 K. — Prava
švedska tinktura 1 velika steklenica
15 K. — Omot in poština posebej, a
načenele. Eugen V. Feller, Stubica
donja, Elzatroj št. 252 (Hrvatsko).

—C— 930

Knjižnica dnevnika „Naprej“.

**II izšla je druga izdaja II
Komunističnega manifesta.**

Spisala Marx in Engels.

Cena 2 K, s poštnino 2-40 K.
Naroča se v upravnishvu „Napreja“,
Ljubljana, Francišanska ulica 6/L.
Priporoča se, da se denar za brošuro
pošlje naprej radi nepotrebnih poštinih
stroškov.

V tisku je: „Eno leto v narodnem
predstavnishvu“. Govori in interpela-
cije sođr. Antona Kristana.

Slamnike
barva v vseh niansah in čisti
tovarna JOS. REICH.

Izdajatelj Ivan Mlinar.
Odgovorni urednik: Jak. Vehovec.
Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Predam skoro nov čevljarski stroj (Hohl-
nämmaschine) Singer ter star.
ženski šivalni stroj. KRACUN, Poljčane.

Proda se trivrstna harmonika domačega
dela. Cena 1150 K. KACAR
KAROL, Ljubljana, Sv. Petra nasip 35.

RADIO TERMALNO
:: KOPALIŠČE ::

TOPLICE pri NOVEM MESTU

Otvoritev sezone 1. majnika. **Zahtevajte prospekte!**

Medica & Co.
veletrgovina manufaktura
Ljubljana, Sodna ul. 7.

Hočete ohraniti svojo lepoto? Hočete imeti kakor
baržun mehko kožo? Hočete solničnih peg, mozoljev
in ogrcev? Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno,
kožo obnavajočo pomado! Občudovani bo-
dete! Zavdani! 1 lonček 9 K, št. III. močnejše vrste 12 K
K temu Fellerjevo najfinjšje lilijanovomečno milo 16 K

Hočete imeti lepe, zdrave lase? Fellerjeva prava
Elza Tannochina
pomada za rast las doseže bujne lase!
Zapreči prhljaj, prerano osivenje. Za-
brani plešo! 1 lonček 9 K, št. III. 12 K.
K temu močno terovo milo za umi-
vanje glave 8 K, Šampon 1 K, Mazilo
za brke 2 K 50 vin. in 3 K.

Mučijo Vas kurja očesa? Fellerjev pravi tu-
ristovski obliž učinkuje brez bolečin,
hitro in zanesljivo! Nobenih žuljev!

Nobene trde koža! Mala škatljica 4 K, velika
škatlja 6 K.

Zelite še kaj? Fellerjevo Elza umivalne pa-
stije (Kolonjska voda) 1 škat-
lja 7 K. Fellerjev umivalni prašek proti potenju
1 škatlja 6 K. Fellerjev mentolni štrnik zoper
glavo- in zobobol 1 škatljica 4 K. Feller-
jev Elza fluid 6 dvojnatih ali 2 veliki stekle-
nici specijalni 36 K. Najboljši parfum z naj-
finjšim duhom od 8 K naprej. Najfinjši
Hega-puder Dr. Kluger, bel, roza in rumen, 1 velika škatlja 12 K. Močna
Francovka v steklenicah po 8 K in 22 K. Omot in poština posebej a najceneje

Eugen V. Feller, Hekarnar, Stubica donja, Elzatroj št. 252 (Hrvatsko).

Isktem boljšega pomočnika za fina dela;
cenik. Anton Logar, čevljarski moj-
ster, Dalmatinova ulica 7. Ljubljana.

Iskete se kompanjon za komisijasko
trgovino, slo-
venske narodnosti in s trgovsko na-
obrazbo. Na kapital se ne reflektira,
pač pa imajo prednost gospodje, ki
razpolagajo z lokalom. Ponudbe pod
»Brez kapitala« na Anončni zavod
Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo
nabrežje št. 5.

BALKAN trgovska, špedicijska
in komis. de n. družba
Pedružnica v Ljubljani. Akc. glavn. K 1.500.000.

Spedicija vsakega blaga. —
Vskladiščenje. — Zacarinarja.
Reekspedicija. — Prevažanje
pohišta. Lastnica I. ljubljana-
skega skladišča

KRISPER & TOMAŽIČ
Direktna zveza s progoljužne želez-
nice. Telefon št. 366.

**Zaloga novih raznovrst-
nih dvokoles z
najboljšo pnevmatiko, posebej
plašč, zračna črva in vsako-
vrstni deli za dvokolesa in rezne
stroje.** — Vzamejo se tudi stara dvo-
kolesa in stroji v račun. 623

**F. B., trgovina z raznimi stroji,
LJUBLJANA, Stari trg 28.**

JOSIP ŽUG
PLEKARNIČARJE

Ljubljana
Rimska c. 16
naznanja, da
še vedno
dela s prist-
nim blagom.
Izvršitev
točna.
Zmerne cene
za vsa izvršena dela
lanižim dve leti.

**Ključavničarski
pomočnik**
za stavbena dela in popravila
koles se sprejme pri
**J. Govedič, Vransko
pri Celju.**

**Zmožni
livarji**
se pod dobrimi pogoji sprejmejo.
Ponudbe na: »Osječka Ljevar-
nica železa I tvornica strojeva
d. d. Osijek«.

**Zanesljiv polir
in več dobrih zidarjev
se sprejme**
v trajno delo.
Vpraša se: **A. CERNE,**
Sv. Petra cesta 28, Ljubljana.

Ivan Jax in sin
Ljubljana, Dunajska cesta 15.
Šivalni stroji in stroji za pletenje.

Izborna konstrukcija in ele-
gantna izvršitev iz tovarne
v Lincu. Ustanovljena l. 1867.

Vezenje poučuje brezplačno.
Popravilase sprejemajo.
Lastna delavnica. 49

Pisalni stroji „Adler“.
Kolesa iz prvih tovaren.
Dürkopp, Styria, Waffnenrad.

Poštni čekovni račun št. 10.582. Telefon interurban št. 178.

Konsumno društvo za Ljubljano in okolico
sprejema v svojem hranilnem oddelku
hranilne vloge
in jih obrestuje po čistih

4%

Večje hranilne vloge (nad tisoč kron), katerih vlagatelji se obvezajo, da
dvignejo zneske iz te vloge šele po polletni odpovedni dobi, obrestuje po čistih

4½%

**Za varnost hranilnih vlog [avči blagovna zaloga, ki znaša po pol-
letni bilanci okrog 10 milijonov kron, društvena posestva, ki reprezentirajo
vrednost nad 2 milijona kron, kakor tudi skladi, rezervni, deležni in dr.**

Vloge sprejemajo in izplačujejo
vse podružnice Konsumnega društva za Ljubljano in okolico, ki so:

1. V Spodnji Siški v Ljubljani.	12. Radovljica.	24. St. Lovrenc na Pohorju.
2. Na Glincah pri Ljubljani.	13. Kranjska Gora.	25. Kamnik.
3. V Ljubljani, Bohoričeva ul.	14. Mojstrana.	26. Pragersko.
4. V Ljubljani, Sodna ulica.	15. Celje.	27. Križe pri Trzinu.
5. V Ljubljani, Krakovski nasip	16. Soštanj.	28. Sv. Ana pri Trzinu.
6. Rožna dolina (obč. Vič).	17. Guštanj, Koroško.	29. Gorje pri Bledu.
7. V Trzinu na Gorenjskem.	18. Prevalje.	30. Store pri Celju.
8. Na Savi (obč. Jesenice) na Gorenjskem.	19. Mežica.	31. Fala nad Mariborom.
9. Na Jesenicah (pri Ferjantu).	20. Črna I.	32. Ruše nad Mariborom.
10. Koroška Bela-Javornik.	21. Črna II.	33. Pliberk, Koroško.
11. Borovnica.	22. Maribor.	34. Rogaska Slatina.
	23. Litija.	35. Radeče-Zidanmost.

Se podrobnejša pojasnila podajajo zaupniki v navedenih podružnicah ali pa
osrednja pisarna Konsumnega društva za Ljubljano in okolico, ki je v **Ljub-
ljani, Sp. Srečka, Kolodvorska cesta 208.**

Pisma naj se pošilja pod naslovom: **Ljubljana, poštni predal 13.**
Društvo ima na razpolago **pošne položnice** s katerimi zamorejo vlož-
niki **denarne pošiljate** pošiljati tudi naravnost v osrednjo blagajno.

Sodrugil! **Zadružniki!**
Vlagajte svoje prihranke v lastno hranilnico!

Rogaška Slatina

Najboljša mineralna voda
Tempel vrelec, namizna
voda Styria vrelec, medi-
cinalna voda Donatski
vrelec, medicinalna voda
:: najmočnejše vrste ::

Zastopstvo v vseh večjih mestih in krajih. Dobiva
se v vseh prodajalnih in restavracijah.

POJASNILA DAJE: RAVNATELJSTVO ZDRAVILIŠČA ROGAŠKA SLATINA.

Mariborska eskomptna banka, Maribor,
Tegetthoffova ulica 11
Podružnici: MURSKA SOBOTA in VELIKOVEC

prevzema denarne vloge in iz-
vršuje vsakovrstne bančne posle
- - pod najugodnejšimi pogoji. - -